

Bijlage 1 – Maartcirculaire 2018 Algemene uitkering

1. Inleiding

Het ministerie van BZK heeft op 20 maart 2018 de maartcirculaire gepubliceerd. Dit betreft een extra circulaire waarin de financiële gevolgen van het regeerakkoord en het interbestuurlijk programma zijn verwerkt. Het nieuwe kabinet staat voor een aantal maatschappelijke opgaven met een wederzijdse afhankelijkheid tussen de verschillende overheidslagen. Dit vraagt om samenwerking die vertaald is in het interbestuurlijk programma (IBP). Wat betreft de financiële uitgangspunten is afgesproken dat alle overheden zich financieel inzetten voor de opgaven. Daartoe stelt de rijksoverheid accres en andere middelen (integratie uitkering / decentralisatie uitkering, enveloppen) beschikbaar in het gemeentefonds. Het kabinet gaat er van uit dat gemeenten vanuit eigen middelen een bijdrage zullen leveren.

2. Neutrale mutaties

De neutrale mutaties zijn het gevolg van (nieuwe) specifieke taakaanpassingen voor gemeenten waarvoor in de algemene uitkering budget wordt ontvangen of gekort. Op basis van de normeringssystematiek 'samen de trap op, samen de trap af' worden bedragen doorgegeven aan de diverse programma's en zijn daardoor 'budget neutraal'. De neutrale mutaties worden hieronder kort toegelicht.

(bedragen x € 1.000 -/- = nadeel)	2018	2019	2020	2021	2022
WMO HH	-1	149	149	149	149
IU WMO	-	1.272	1.264	1.264	1.297
Beschermd wonen	9	26	26	26	26
Stelpost dotatie Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering	150	150	150	150	150
Saldo	158	1.597	1.589	1.589	1.622

WMO HH

De verhoging van het macro budget WMO HH ten aanzien van de volumeontwikkeling 2019 wordt via het objectief verdeelmodel verdeeld over de gemeenten. Voor Deventer betekent dit een structurele verhoging van €149.000,-

WMO

Gemeenten ontvangen vanuit het regeerakkoord een compensatie voor de verlaging van de eigen bijdragen door de invoering van een abonnementstarief. Voor Deventer bedraagt dit €935.000,-. Op macroniveau is de verwachting dat de compensatie vanuit het regeerakkoord onvoldoende is om de verlaging van de eigen bijdrage volledig op te vangen. Daarnaast is de verwachting dat het abonnementstarief een aanzuigende werking heeft, waardoor het beroep op de WMO toeneemt.

Daarnaast neemt de IU WMO toe met €337.000,- als compensatie voor de volume-ontwikkeling 2019.

Voorvloeiend uit de demografische ontwikkelingen wordt er via de maartcirculaire geen bedrag voor volume ontwikkeling verdeeld via de IU Jeugdzorg.

Beschermd wonen

Ook voor beschermd wonen wordt de eigen bijdrage bijgesteld. De financiële impact hiervan is echter beperkt. Het budget dat Deventer hiervoor als Centrumgemeente ontvangt wordt vanaf 2019 structureel verhoogd met €26.000,-

Stelpost dotatie fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

In 2016 is door de fondsbeheerders besloten dat er geen directe betalingen aan derden (o.a. VNG, KING, Waarderingskamer etc.) als uitname uit het gemeentefonds meer worden gedaan. De meerjarige uitnames zijn ongedaan gemaakt, waardoor de algemene uitkering is toegenomen. Om de gezamenlijke activiteiten financieel te faciliteren heeft de VNG het fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) in het leven geroepen. Bij de meircirculaire 2017 is voor de bijdrage aan dit fonds een stelpost opgenomen van 150.000,-. Met ingang van 2018 worden de daadwerkelijke lasten geraamd op de betreffende programma's en komt deze stelpost te vervallen.

3. Niet neutrale mutaties

De uitkomst van de maartcirculaire 2018 Algemene uitkering van de niet neutrale mutaties is:

(bedragen x € 1.000 -/- = nadeel)	2018	2019	2020	2021	2022
Accresontwikkeling regeerakkoord	1.756	5.212	9.036	12.051	15.889
Afronding uitkeringsfactor	-	-70	-71	-	-
Voorziening knelpunten sociaal domein	-562	-	-	-	-

(bedragen x € 1.000 -/- = nadeel)	2018	2019	2020	2021	2022
Intensivering veiligthuis toegevoegd aan DU vrouwenopvang	-70	-141	-141	-213	-214
Maatstaven					
Inwoners	4	-	-	-	-
Bijstandsontvangers	-185	-395	-490	-453	-431
Overige hoeveelheidsverschillen	-58	-60	-38	-64	-63
Saldo	888	4.546	8.296	11.321	15.181

Deze voordelige uitkomsten worden betrokken bij het opstellen van de Kwartaalrapportage 2018. Naar aanleiding van de maartcirculaire 2018 en de afspraken in het interbestuurlijk programma (IBP) moet echter wel rekening worden gehouden met de volgende verhoging van een aantal budgetten, te weten:

- stelpost accres algemene uitkering;
- stelpost prijzen;
- BTW-compensatiefonds
- loonschaal huishoudelijke verzorging;
- abonnementstarief WMO
- volume en prijsstijging WMO na 2019;
- prijsstijging Jeugd na 2019;
- prijsstijging Participatie na 2019;
- opschalingskorting;
- enveloppegelden.

4. Stelpost accres Algemene uitkering

Door hogere uitgaven van het Rijk ontvangen gemeenten meer accres. Deze bedragen lopen in onze begroting op tot € 15 miljoen zie overzicht niet neutrale mutaties. De verwachting is dat deze hogere uitgaven van het Rijk niet in dit tempo zullen plaatsvinden. Dit betekent dan een lager accres in de komende jaren. Zo wordt al verwacht dat door lagere rijksuitgaven (€ 80 miljoen) in 2017 het accres 2018 voor onze begroting plus minus € 900.000 lager zal uitvallen. Deze afrekening volgt in de meircirculaire 2018. Dat bevat een structureel en incidenteel element. Een landelijke korting van bijvoorbeeld € 80 miljoen wordt dan in 2018 zowel structureel als incidenteel verwerkt en in 2019 incidenteel tegen boekt.

Voorgesteld wordt op basis van het bovenstaande de verhoging het accres Algemene uitkering niet voor de volle 100% te ramen maar voor een deel structureel te verlagen. Hiervoor aanhouden het bedrag ad € 900.000 dat ook in 2018 via de meircirculaire 2018 wordt gekort op het accres Algemene uitkering.

5. BTW-CompensatieFonds (BCF)

Gemeenten kunnen hun betaalde BTW verhalen op het BTW-CompensatieFonds. Er is een plafond in gebouwd van € 3,3 miljoen in 2018. Het plafond stijgt jaarlijks met de accrespercentages. Als gemeenten minder declareren dan het plafond wordt de ruimte daaronder gestort in het gemeentefonds. Wordt er meer gedeclareerd dan wordt het meerdere uitgenomen uit het gemeentefonds. Tijdens de economische crisis werd er weinig geïnvesteerd door gemeenten. Er was dus ruimte. Het ministerie van Financiën maakte tevens een inschatting over het verloop in meerjarenperspectief. Dat leidde ook in alle jaren tot een overschrijding van het plafond. Die bedragen worden op voorschotbasis uitgekeerd aan gemeenten. Als een jaar verstreken is volgt een afrekening. Die kan ook leiden tot een uitname uit het gemeentefonds.

In de septembercirculaire 2017 is een optimistische reeks opgenomen van verwachte overschrijdingen van het plafond, dus toevoegingen aan het gemeentefonds. Nu de recessie voorbij is, zullen gemeenten de opgelopen investeringsachterstand willen inlopen, zeker met toenemende accessen. Ook zullen declaraties toenemen door: wettelijke maatregelen als het vervallen van de zgn. koepelvrijstelling en de sportvrijstelling, inflatie en bevolkingsgroei. Daarnaast stijgt in de berekening van het ministerie van Financiën het plafond terwijl de lasten gelijk blijven. Dat geeft al een kunstmatige ruimte. Een ruimte die in de startnota nog groter wordt door toenemende accessen als gevolg van de gewijzigde normeringsmethodiek.

In de Algemene uitkering is de ruimte in het plafond BCF voor ons:

(bedragen x € 1.000 -/- = nadeel)	2018	2019	2020	2021	2022
Neutrale stelpost BCF	1.556	1.977	2.408	2.783	3.238

De afgelopen jaren hebben wij de verhoging van de Algemene uitkering door lagere btw declaraties van gemeenten al geneutraliseerd voor:

(bedragen x € 1.000 -/- = nadeel)	2018	2019	2020	2021	2022
Neutrale stelpost BCF	500	550	950	1.050	1.350

Voor het verschil tussen de ruimte in het plafond en de geneutraliseerde bedragen stellen we voor hiervan 50% aanvullend te neutraliseren. De stelpost wordt dan:

(bedragen x € 1.000 -/- = nadeel)	2018	2019	2020	2021	2022
Neutrale stelpost BCF	500	550	950	1.050	1.350
Aanvulling	500	750	750	750	1.000
Saldo	1.000	1.300	1.700	1.800	2.350

6. Stelpost prijzen

Vergeleken met de percentages van de stijging Bruto Binnenlandsproduct (BBP) in de septembercirculaire 2017 stijgt dit percentage. Dit betekent dat de stelpost prijzen (prijscompensatie) ook moet worden verhoogd.

(bedragen x € 1.000 -/- = nadeel)	2018	2019	2020	2021	2022
a. prijscompensatie 2020 (was 1,8% wordt 2,6%)			572	572	572
b. prijscompensatie 2021 (was 1,9% wordt 2,4%)				360	360
c. prijscompensatie 2022 (was 1,9% wordt 2,4%)					380
Saldo			572	932	1.312

7. Hogere loonschaal huishoudelijke verzorging

Vanaf 1 april 2018 zijn leden van BTN en ActiZ gebonden aan de nieuwe loonschaal. Het artikel wordt zo snel mogelijk aangemeld bij het ministerie van SZW voor de algemeen verbindend verklaring. Dit proces duurt naar verwachting ongeveer acht weken. Medio mei wordt de nieuwe loonschaal ook van kracht voor niet-leden van BTN en ActiZ. Deze inwerkingtreding heeft mogelijk ook gevolgen voor gemeenten.

Relatie met AMvB reële kostprijzen Wmo dienstverlening

Deze AMvB is sinds 1 juni 2017 van kracht. Op grond van deze AMvB zijn gemeenten en aanbieders gehouden een reële kostprijs te berekenen aan de hand van in de AMvB genoemde kostprijselementen, waaronder toepassing van de relevante cao.

De VNG adviseert gemeenten op basis van het navolgende onderscheid:

- Gemeenten die op of na 1 juni 2017 nieuwe contracten voor huishoudelijke hulp met aanbieders hebben afgesloten of een lopend contract hebben verlengd, wordt geadviseerd om voor 1 januari 2019 met deze aanbieders in overleg te treden in verband met een mogelijke aanpassing van de tarieven. Wanneer deze gemeenten in hun contracten/verlengingen reeds hebben geanticipeerd op de nieuwe loonschaal is dit overleg uiteraard niet nodig.
- Gemeenten die op of vanaf 1 april 2018 nieuwe contracten voor huishoudelijke hulp afsluiten of bestaande contracten verlengen kunnen bij het bepalen van de reële kostprijs direct rekening houden met de nieuwe loonschaal.
- Voor gemeenten die voor 1 juni 2017 contracten hebben afgesloten of verlengd én voor gemeenten die voor 1 juni 2017 de aankondiging van de overheidsopdracht als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 hebben gedaan, maar de contracten na 1-1-2017 hebben afgesloten, wordt de AMvB van kracht op het moment dat deze gemeenten nieuwe contracten moeten afsluiten of verlengen. Deze gemeenten kunnen zelf bepalen of zij desondanks voor 1 januari 2019 in overleg willen treden met aanbieders over een eventuele aanpassing van het tarief

Financiële compensatie voor gemeenten

De VNG krijgt vragen over de financiële compensatie voor de te verwachten extra kosten van de nieuwe loonschaal. Vanaf het moment dat in het najaar van 2017 bekend werd dat werkgevers en werknemers de nieuwe loonschaal voor huishoudelijke hulp wilden invoeren, heeft de VNG actief bij het Rijk gelobbyd voor financiële compensatie voor gemeenten in verband met de extra kosten voor gemeenten.

Uiteindelijk zijn hierover afspraken gemaakt in het kader van het Interbestuurlijk Programma (IBP) dat de VNG afsloot met het Rijk.

Afgesproken is dat gemeenten de extra kosten voor de hogere loonschaal betalen uit het accres. Er is afgesproken dat de voeding van het gemeentefonds gebaseerd wordt op het zogenoemde 'brede begrotingskader', dus inclusief de rijksuitgaven voor zorg en sociale zaken.

Voorgesteld wordt voor hogere loonschaal huishoudelijke verzorging uit te gaan van een nadeel in 2018 € 105.000, 2019 € 200.000, 2020 € 300.000, 2021 € 400.000, 2022 € 500.000

8. Abonnementstarief

Uit het regeerakkoord blijkt dat er per 2019 een uniform tarief komt van € 17,50 euro per vier weken voor de eigen bijdrage aan Wmo-voorzieningen. De uitgaven door gemeenten aan Wmo-voorzieningen zullen hierdoor toenemen en de inkomsten uit de eigen bijdragen afnemen.

De CPB-doorrekening van het regeerakkoord raamt de wegvallende *inkomsten* op € 290 miljoen. Het kabinet biedt hiervoor een 'cofinanciering' van € 145 miljoen, en legt de helft van de rekening hiervoor dus neer bij gemeenten. Daar komen de meerkosten door een te verwachten toename in het gebruik van voorzieningen nog bij. Voor Deventer blijkt dat de compensatie voldoende is voor dekking van het wegvallen van de geraamde eigen bijdrage.

Het 'abonnementstarief' van € 17,50 (dat ingaat per 1 januari 2019) heeft de schoonheid van de eenvoud, zo wordt de administratie minder complex. Maar het betekent wel dat er gebroken wordt met het principe 'bijdragen naar draagkracht'. Dit zal leiden tot een toename van de vraag naar voorzieningen en dus tot extra kosten voor gemeenten, naast de lagere opbrengst aan eigen bijdragen. Verwacht wordt dat de compensatie hiervoor in de Algemene uitkering niet voldoende zal zijn.

Voorgesteld wordt uit te gaan van een gefaseerde toename m.b.t. aanvraag van voorzieningen als gevolg van het instellen van een uniform landelijk tarief voor eigen bijdrage WMO. 2019 € 400.000, 2020 € 650.000, 2021 € 900.000 en verder.

9. Integratie-uitkering sociaal domein

9a. Overheveling sociaal domein naar algemene uitkering

Het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein (IUSD) gaat met ingang van 2019 op in de algemene uitkering en gaat daarmee deel uitmaken van de trap-op-trap-af systematiek. Onder het integreerbare deel wordt verstaan:

- IUSD Wmo, alle onderdelen met uitzondering van Beschermd wonen, € 13,7mln.;
- IUSD Jeugdhulp, alle onderdelen met uitzondering van Voogdij/18+ , €22,3mln.;
- IUSD Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek, € 3,6mln.;
- IU Wmo, onderdeel Hulp bij het huishouden, € 7,6mln.

Bij elkaar gaat het voor Deventer om ± € 47,2 mln.

De huidige verdeelmodellen zullen in 2019 zoveel mogelijk ongewijzigd worden overgeheveld naar de algemene uitkering. Wel zullen definities en peiljaren van maatstaven zoveel mogelijk worden gelijkgetrokken. Een meer fundamentele herziening van de verdeelmodellen is op een later moment voorzien.

Het geïntegreerde gedeelte van de integratie-uitkering Sociaal domein valt vanaf 2020 onder de accresontwikkeling. Vanaf 2020 zullen de gemeenten dan ook nominale ontwikkelingen (lonen en prijzen) van het geïntegreerde deel van het sociaal domein uit het accres moeten gaan betalen. Voor de jaren 2018 en 2019 gelden de huidige afspraken waarbij gemeenten bij de meircirculaire compensatie ontvangen voor het jaar waarin die circulaire verschijnt.

9b. Volume en loon/prijsstijging WMO na 2019

Voor de volume- en prijsstijging wordt tot en met 2019 budget ontvangen in de Algemene uitkering. Deze bedragen werden in onze begroting als neutrale mutatie toegevoegd aan de budgetten sociaal domein. Zoals hierboven beschreven gaat deze systematiek veranderen en moeten volume- en prijsontwikkelingen uit het accres worden gedekt. De omvang van deze bedragen baseren we op de cijfers die door het CPB worden gehanteerd.

Voorgesteld wordt:

- voor volumestijging WMO uit te gaan van:
2020 2,5% € 567.000, 2021 2,5% € 1.135.000 en 2022 2,5% € 1.703.000
- voor loon/prijsstijging WMO uit te gaan van:
2020 2,9% € 658.000, 2021 2,4 %€ 1.203.000 en 2022 2,5% € 1.770.000

9c. Loon/prijsstijging Jeugd na 2019

Voor de volume- en prijsstijging wordt tot en met 2019 budget ontvangen in de Algemene uitkering. Deze bedragen werden in onze begroting als neutrale mutatie toegevoegd aan de budgetten sociaal domein. Zoals hierboven beschreven gaat deze systematiek veranderen en moeten volume- en prijsontwikkelingen uit het accres worden gedekt. De omvang van deze bedragen baseren we op de cijfers die die door het CPB worden gehanteerd.

Voorgesteld wordt voor loon/prijsstijging Jeugd uit te gaan van:
2020 2,9% € 658.000, 2021 2,4% € 1.208.000 en 2022 2,9% € 1.780.000

De volumecomponent voor Jeugd wordt door het Rijk in de Algemene uitkering niet verstrekt voor Jeugdzorg. De reden is dat het aantal jongeren daalt in Nederland. Er is dan geen ruimte voor volumegroei. Daarnaast kunnen de wijkteams de jongeren in de doelgroep snel detecteren en begeleiden, waardoor hogere kosten worden voorkomen. Indien het programma Jeugd wel van mening is dat er rekening moet worden gehouden met volumegroei dan moet dat afzonderlijk in beeld worden gebracht. Zie hoofdstuk 7.

9d. Prijsstijging participatie na 2019

Voor de volume- en prijsstijging wordt tot en met 2019 budget ontvangen in de Algemene uitkering. Deze bedragen werden in onze begroting als neutrale mutatie toegevoegd aan de budgetten sociaal domein. Zoals hierboven beschreven gaat deze systematiek veranderen en moeten volume- en prijsontwikkelingen uit het accres worden gedekt. De percentages zijn die van de gemeentelijke prijscompensatie.

Voorgesteld wordt voor loon/prijsstijging participatie uit te gaan van:
2020 2,6% € 91.000, 2021 2,4% € 184.000 en 2022 2,4% € 279.000

10. Opschalingskortingen

In het VVD/PvdA regeerakkoord uit 2013 werd opgenomen dat er gemeenten moesten komen met meer dan 100.000 inwoners. Veel gemeenten zouden dan moeten fuseren, opschalen. Die onzalige plannen waren al heel snel van de baan. Daar was geen enkel draagvlak voor. Maar de gemeenten krijgen wel een opschalingskorting, dus minder geld uit het Gemeentefonds.

In de circulaire is een meerjarige reeks opgenomen voor uitnamen wegens de opschalingskorting. Deze loopt ook buiten de meerjarentermijn nog door tot en met 2025. De VNG heeft zich er altijd tegen verzet, tevergeefs. Ook bij het IBP is de korting niet van tafel gegaan. Tot en met de begroting 2022 zijn deze nadelen al structureel in de begroting opgenomen. De opschalingskorting stijgt echter na 2022 nog verder door met:

(bedragen x € 1.000 -/- = nadeel)	2023	2024	2025
Opschalingskort	-681	-1.449	-2.249

Voorgesteld wordt de stijging in 2023 al vanaf structureel 2022 te dekken door een storting in 2022 in de generieke weerstandreserve.

11. Enveloppegeden

Het kabinet Rutte III staat voor een aantal urgente maatschappelijke opgaven met een wederzijdse afhankelijkheid tussen de verschillende overheidslagen. De vervlechting tussen die opgaven vraagt om samenwerking. Het opereren als één overheid draagt bij aan het vertrouwen van de burger. Daarom hebben op 14 februari 2018 het kabinet, VNG, IPO en Unie van Waterschappen een zgn. InterBestuurlijk Programma (hierna: IBP) afgesproken, genaamd 'Samen meer bereiken'. De overheidslagen werken samen op basis van gelijkwaardig partnerschap.

Dit is een wat vreemde term die gemeenten kennen uit de tijd van de kabinetten Balkenende. Toen werden gemeenten gevraagd een inspanningsverplichting te plegen de prioriteiten van het kabinet mede te realiseren met inzet van de accessen die ruim waren in die jaren.

De enveloppen worden in het IBP gevoed door de rijksoverheid in de vorm van een decentralisatie-uitkering. Gemeenten kunnen daar een beroep op doen en worden tevens gevraagd een eigen bijdrage te leveren uit de accessen. In de boekhoudmethode van de rijksoverheid zullen de enveloppen eerst overgeheveld moeten worden van de vakdepartementen naar het gemeentefonds. Daarna kan pas iets gezegd worden over wat dit gaat betekenen voor afzonderlijke gemeenten. Mededelingen kunnen op zijn vroegst gedaan worden bij de septembercirculaire 2018, maar meer waarschijnlijk is de decembercirculaire 2018.

De enveloppe klimaat met een omvang van € 300 miljoen structureel vanaf 2018 springt het meest in het oog. Het gaat om de volgende opgaven:

	Opgave
Fysiek	1. Samen aan de slag voor het klimaat
	2. Toekomstbestendig wonen
	3. Regionale economie als versneller
	4. Naar een vitaal platteland
Sociaal	5. Merkbaar beter in het sociaal domein
	6. Nederland en Migrant goed voorbereid
	7. Problematische schulden voorkomen en oplossen
Overkoepelend	8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving
	9. Passende financiële verhoudingen
	10. Overkoepelende thema's

Wat betreft de financiële uitgangspunten is afgesproken dat alle overheden zich financieel inzetten voor de opgaven. Daartoe stelt de rijksoverheid accres en andere middelen (IU/DU, enveloppen) beschikbaar in het gemeentefonds. Het kabinet gaat er van uit dat gemeenten vanuit eigen middelen een bijdrage zullen leveren. De VNG vindt dat een redelijk uitgangspunt, maar is tevens van mening dat gemeenten zelf moeten kunnen bepalen hoe ze geld uit het gemeentefonds willen inzetten. Wij van PAUW vinden dat een principiële juiste benadering. Maar ook praktisch omdat de problematiek zich in elke gemeente in een andere omvang voordoet en dus een andere (financiële) aanpak vergt. De uitkomsten van de gezamenlijke afspraken worden gemonitord.

Het IBP (Interbestuurlijke programma) loopt samen met het accres (extra geld van het Rijk via het Gemeentefonds). Voor Deventer gaat dat om vele miljoenen per jaar. Het IBP kent 10 thema's (zie overzicht) en uit elk van die thema's komen geldvragen die ondergebracht gaan worden in de onderbouwing van het accres dat de gemeenten krijgen. De grootste hierbij is het sociaal domein. De VNG heeft echter bij het Rijk bedongen dat de gemeenten 100% zeggenschap hebben over de eigen inzet van dit geld. Dat betekent dat de gemeente Deventer kan besluiten om het gehele bedrag in te zetten om toekomstige vraagstukken op te lossen. Deze vrijheid van de gemeente is door de voorzitter van de VNG nogmaals expliciet benoemd. Intern is van belang voor een goed verwachtingenmanagement te zorgen.

Op de ALV van de VNG eind juni zal gestemd worden over meerdere onderwerpen t.a.v. het IBP.

12. Recapitulatie

Op basis van de bovenstaande voorstellen bedraagt de uitkomst van de maartcirculaire 2018:

(bedragen x € 1.000 -/- = nadeel)	2018	2019	2020	2021	2022
Niet neutrale mutaties maartcirculaire	888	4.546	8.296	11.321	15.181
a. stelpost accres AU	-900	-900	-900	-900	-900
b. stelpost prijzen			-572	-932	-1.312
c. stelpost BCF	-500	-750	-750	-750	-1.000
d. loonschaal huishoudelijke verzorging	-105	-200	-300	-400	-500
e. abonnementstarief WMO		-400	-650	-900	-900
f. volumestijging WMO na 2019			-567	-1.135	-1.707
g. loon/prijsstijging WMO na 2019			-658	-1.203	-1.770
h. loon/ prijsstijging Jeugd na 2019			-658	-1.208	-1.780
i. loon/prijsstijging participatie na 2019			-91	-184	-279
j. opschalingskorting					-681
k. enveloppegeden		-p.m.	-p.m.	-p.m.	-p.m.
Saldo	-617	2.296	3.150	3.709	4.352

In de Kwartaalrapportage is dit saldo opgenomen bij de autonome ontwikkelingen